شیوه‌نامه بازگشایی دانشگاه‌ها

حوزه مشاوره ، بهداشت و سلامت

سال تحصیلی ۱۴۰۶–۱۴۰۵

۰

مقدمه

با عنایت به شرایط ویژه و پیامدهای ناشی از دوره جنگ و ضرورت بازگشت تدریجی و هدفمند مراکز آموزش عالی به شرایط عادی، فراهم‌سازی زمینه مناسب برای ازسرگیری فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، دانشجویی و اجرایی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در این شرایط، حفظ آرامش و امنیت جامعه دانشگاهی، صیانت از حقوق و رفاه دانشجویان، اعضای هیئت علمی و کارکنان، تداوم خدمات ضروری و ایجاد هماهنگی و انسجام در فرآیند بازگشایی، از الزامات اساسی مدیریت دوره پساجنگ به شمار می‌رود.

بر این اساس، بازگشایی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی باید با رویکردی **تدریجی، هماهنگ، انعطاف‌پذیر و مبتنی بر ارزیابی شرایط** انجام پذیرد؛ به‌گونه‌ای که ضمن فراهم شدن امکان استمرار فعالیت‌های دانشگاهی، ملاحظات مرتبط با امنیت، زیرساخت‌ها، آمادگی فضاهای آموزشی و خوابگاهی، حمل‌ونقل، تغذیه، خدمات بهداشتی و درمانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی و سایر نیازهای ضروری جامعه دانشگاهی مورد توجه قرار گیرد.

این شیوه‌نامه با هدف **ایجاد چارچوب واحد برای برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر فرآیند بازگشایی دانشگاه‌ها در دوره پساجنگ**، تعیین الزامات و اولویت‌های اجرایی، تبیین مسئولیت واحدهای ذی‌ربط و فراهم‌سازی شرایط لازم برای بازگشت ایمن و پایدار دانشجویان و کارکنان به محیط دانشگاه تدوین شده است. اجرای مفاد آن باید با توجه به شرایط و اقتضائات هر دانشگاه و در چارچوب سیاست‌ها، ضوابط و تصمیمات ابلاغی مراجع ذی‌صلاح صورت پذیرد.

هدف نهایی این شیوه‌نامه، **بازگشت مسئولانه و پایدار دانشگاه‌ها به مسیر عادی فعالیت، حفظ تداوم و کیفیت خدمات آموزشی و دانشجویی و تقویت تاب‌آوری نظام آموزش عالی در مواجهه با شرایط پساجنگ** است.

بخش: سلامت جسم، HSE و سلامت روان

حوزه کار	فعالیت و اقدامات	قبل از بازگشایی	دو هفته اول بازگشایی	دو هفته دوم بازگشایی
حوزه مشاوره	ارائه خدمات روانشناختی آنلاین پیشگیرانه و مراقبتی			
	پیگیری ارائه درس مهارت‌های زندگی			
	تهیه و تدوین کتابچه‌های راهنمای اساتید در مورد نحوه حفظ و تامین سلامت روان دانشجویان			
	اجرای طرح پایش سلامت روان			
	ایجاد میز خدمت مشاوره به هنگام بازگشایی			
	ایجاد میز خدمت توسط همیاران سلامت روان			
حوزه بهداشت	اجرای طرح پایش سلامت جسم			
	نظارت‌های ایمنی			
	نظارت‌های بهداشتی			
	دسترس پذیری به تجهیزات کمک‌های اولیه پزشکی			
	آموزش بهداشت سفر			

الف) طرح پایش سلامت جسم

با توجه به اهمیت سلامت در کیفیت و روند تحصیلی و نقش بیماری های مزمن خاموش در افت تحصیلی دانشجویان، برای داشتن جامعه دانشجویی سالم و دانش پژوه ارزیابی سلامت در زمان بدو ورود و در طول دوره تحصیل از الزامات غیر قابل تفکیک از فرآیند تحصیل و آموزش می باشد. لذا مرحله اول طرح پایش سلامت جسم طبق الگوی زیر در زمان بازگشایی با حضور دانشجویان از اول مهر ماه شروع شده وتا سه ماهه اول پاییز به اتمام برسد و روند پیگیری مرحله اول و دوم در طول سالتحصیلی ادامه پیدا کند.

نکات مهم در اجرای این طرح عبارتند از:

۱) این طرح باید برای کلیه دانشجویان نوورود و دانشجویان قدیمی اجرا گردد.

۲) ۲-تکمیل و ثبت اطلاعات مربوط به پایش توسط دانشجو و کارشناس بهداشت در سامانه کارنامه سلامت الزامی است.

۳) ۳- در فرآیند انتخاب واحد یا در مراحل ثبت نام الزامی گردد.

۴) ۴-مراکز بهداشت مسئولیت هماهنگی با آموزش دانشگاه را جهت اجرای طرح دارند.

ب) نظارتهای ایمنی

نظارت های ایمنی حوزه HSE ضمن این که بخشی از فعالیت های اصلی مراکز بهداشت دانشگاهها در طول سالتحصیلی می باشد برای شروع بازگشت دانشجویان مخصوصا" خوابگاهها، بازرسی از قسمت های پرخطر قبل از شروع سالتحصیلی جدید در اولویت می باشد.

برای اتخاذ رویه یکسان در این خصوص همه دانشگاهها باید نظارتها را طبق دستور زیر اجرا نمایند:

۱) بررسی ایمنی آسانسورها، سیستم های اعلام و اطفاء حریق، بازبینی وجود و نصب علایم هشدار دهنده های ایمنی در خوابگاهها و دانشکده ها، بررسی راههای خروج اضطراری، وجود و نصب علایم ترافیکی و سرعت گیر در مسیرهای پرتردد دانشجویان و بررسی روشنایی کافی معابر داشجویان مخصوصا" در اطراف خوابگاهها.

۲) نظارتهای مربوط به قسمت های ذکر شده در بند۱ طبق چک لیست های استاندارد موجود بررسی گردد.

۳) نتیجه بازدیدها حتما به معاونت دانشجویی دانشگاه انعکاس و اقدامات لازم پیگیری گردند.

۴) زمان انجام این نظارتها و اقدامات مربوط به بهسازی و رفع مشکلات تا بیست و نهم شهریور ماه به اتمام رسیده باشد.

پ)نظارتهای بهداشتی

با نزدیک شدن به بازگشایی دانشگاه و شروع فعالیت اماکن تغذیه ای دانشجویی، اعم از سلف سرویس ها، بوفه ها و آشپزخانه های دانشجویی کارشناسان بهداشت دانشگاهها باید محیط سالم و طبق استانداردهای بهداشتی برای این اماکن مهیا نمایند که بیماری های منتقله از طریق غذا را به حداقل برسانند.

در این راستا کارشناسان بهداشت باید:

۱) نظارتهای بهداشتی را طبق چک لیسست های موجود و استاندارد برای هر محل صرف غذا انجام دهند.
۲) نتایج بازدیدهای خود را همراه با نواقصات بهداشتی به معاونت دانشجویی دانشگاه انعکاس داده و نسبت به رفع نواقص پیکیری های لازم را بعمل آورند.
۳) زمان انجام این نظارتها و اقدامات مربوط به بهسازی و رفع مشکلات تا بیست و نهم شهریور ماه به اتمام رسیده باشد.

د) دسترسی به تجهیزات کمک های اولیه پزشکی

وجود تجهیزات اولیه پزشکی مانند جعبه کمک های اولیه از ضروری ترین وسایل برای اماکن دانشجویی می باشد. باتوجه به شیوع بالای حوادث کوچک که مراقبات خاص پزشکی نیاز ندارند، وجود این تجهیزات باعث امنیت خاطر ساکنین خوابگاهها می شود. لذا توصیه می شود قبل از بازگشایی دانشگاهها:

۱) نسبت به تهیه جعبه کمک های اولیه که تجهیزات استاندارد لازم را داشته باشد برای طبقات خوابگاهها و دانشکده ها اقدام نمایید.
۲) مکان مناسب و مسئولی برای در اختیار دادن این تجهیزات از همکاران مستقر در خوابگاه انتخاب نمایید.
۳) اطلاع رسانی مناسب مانند یک پوستر جهت آگاهی از وجود تجهیزات و ملزومات کمک های اولیه، مکان و مسئول آن در ورودی خوابگاه و دانشکده نصب نمایید.

** تجهیزات کمک‌های اولیه ضروری شامل: گاز استریل، باند ساده و باند کشی، چسب پزشکی، پد یا پانسمان فشاری، قیچی با سر گرد، دستکش یکبار مصرف، پانسمان مخصوص سوختگی، سرم شتشوی زخم، ماسک یکبار مصرف، دماسنج، چراغ قوه

ر) آموزش بهداشت سفر

با توجه به حضوری شدن دانشگاهها و مراجعه دانشجویان از اقصی نقاط کشور با وسایل نقلیه گوناگون که خطر انتقال برخی بیماری های مختلف عفونی یا آلودگی با حشرات موذی وجود دارد توصیه می شود:

۱) اموزش های لازم بهداشت سفر بصورت مجازی در صفحات مختلف دانشجویی تهیه و بارگذاری گردد.
۲) پیشگیری لازم ویژه " دانشجویانی که با قطار سفر می کنند از نظر وجود حشراتی مانند ساس بعمل آورده شود.
۳) تهیه بروشورهای آموزشی مناسب جهت توزیع در بدو ورود به خوابگاه از نظر بهداشت فردی و پیشگیری از بیماری های عفونی تنفسی و گوارشی لازم می باشد.

دوران پساجنگ از منظر سلامت روان

هدف، حفظ و ارتقای سلامت روانی اجتماعی دانشجویان و دانشگاهیان، با توجه به احتمال پایان شرایط بحرانی و به منظور بازگشت تدریجی و ایمن فعالیت‌های دانشگاهی و با هدف حفظ سلامت جسمی و روانی دانشجویان، تأمین امنیت محیط آموزشی و ایجاد هماهنگی لازم میان مراکز مشاوره است.

الف) اجرای پایش سلامت روان

سال تحصیلی پیش رو از حساسیت و اهمیت بسیار بالایی برخوردار بوده و اجرای طرح برای تمامی دانشجویان در کلیه مقاطع تحصیلی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی الزامی به نظر می‌رسد تا بدین‌وسیله از طریق شناسایی و اقدامات پیگیرانه برای ارائه خدمات سلامت روان و نیز حمایت‌های روانی- اجتماعی، گامی مهم در جهت پیشگیری از آسیب‌های بعدی برداشته شود.

۱- مراحل اجرا:

۱. این طرح باید برای کلیه دانشجویان نوورود و قدیمی اجرا گردد.
۲. لینک تکمیل پرسشنامه قبل از انتخاب واحد در سامانه بارگزاری و اطلاع رسانی شده و در چرخه ثبت نام یا انتخاب واحد تکمیل شود.
۳. معاونت دانشجویی و مراکز مشاوره مسئولیت هماهنگی با آموزش دانشگاه را جهت اجرای طرح دارند.

ب) میز خدمت مرکز مشاوره

با توجه به عدم حضور طولانی مدت دانشجویان در دانشگاه و پشت سر گذاشتن شرایط سخت در طی این مدت، ضرورت دارد مرکز مشاوره به دانشجویان معرفی شود.

مراحل اجرا:

۱. پیش بینی میز خدمت در روز ثبت نام
۲. تهیه و توزیع بروشور معرفی مشاوران و کارشناسان مرکز مشاوره و نحوه ارائه خدمات
۳. معرفی سایت و کانال‌های مرکز مشاوره
٤. ارسال گزارش فعالیت های انجام شده در این روز توسط مرکز مشاوره به معاونت امور دانشجو یی

ج) میز خدمت همیاران

کانون دانشجویی همیاران سلامت روان نهادی است غیرسیاسی و غیردولتی که به منظور جلب مشارکت و یاری دانشجویان هر دانشگاه یه سایر دانشجویان دانشگاه و نیز با هدف ارائه خدمات مستمر، فراگیر و اجتماع محور زیر نظر مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه فعالیت می‌کند.

مرکز مشاوره متولی اصلی سلامت روان دانشگاه ارائه دهنده خدمات مرتبط با سلامت روان به دانشجویان و دانشگاهیان است.

مراحل اجرا:

۱. پیش‌بینی میز خدمت در زمان ورود و ثبت نام دانشجویان توسط دانشجویان همیار
۲. معرفی کانون همیاران توسط دانشجویان همیار
۳. ثبت نام از دانشجویان داوطلب
٤. مشارکت و همراهی با مرکز مشاوره در اجرای برنامه های آموزشی پیشگیری
٥. همکاری با مرکز مشاوره در طراحی، تدارک و اجرای طرح های پیشگیری و مداخلاتی با رویکرد اجتماع محور به ویژه در سطح خوابگاهها
٦. ارائه گزارش فعالیت های انجام شده به معاونت امور دانشجویی

د) ارائه درس مهارت های زندگی

با توجه به نیاز به توانمندسازی دانشجویان درخصوص پیشگیری از آسیب های اجتماعی و روانی، یکی از اقدامات پیشگیرانه در حوزه آموزش عالی که وظیفه خطیر تربیت نیروی انسانی سالم و کارآمد برای کشور را به عهده دارد، ارائه درس مهارتهای زندگی دانشجویی است

مراحل اجرا:

۱. هماهنگی و رایزنی معاونت دانشجویی و معاونت آموزشی درخصوص ارائه درس مهارتهای زندگی به عنوان ۲ واحد درس ...
۲. انتخاب اساتید حوزه مشاوره برای ارائه درس مهارت های زندگی ویژه دانشجویان ورودی جدید
۳. ارائه گزارش فعالیت ها به معاونت امور دانشجویی